

Sygn. akt: I C 33/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Jarosław Zawadzki
Protokolant:	Katarzyna Dembska

po rozpoznaniu w dniu 18 czerwca 2014 r. w Bydgoszczy

sprawy z powództwa M. W., T. W.

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego na rzecz powoda M. W. kwotę 100.000,00 (sto tysięcy 00/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 29 listopada 2013r.
2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda zwrot kosztów procesu w kwocie 1.817,00 (tysiąc osiemset siedemnaście 00/100) złotych,
3. zasądza od pozwanego na rzecz powoda T. W. kwotę 100.000,00 (sto tysięcy 00/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 29 listopada 2013r.
4. zasądza od pozwanego na rzecz powoda zwrot kosztów procesu w kwocie 1.817,00 (tysiąc osiemset siedemnaście 00/100) złotych,
5. nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sąd Okręgowy w Bydgoszczy kwotę 10.000,00 (dziesięć tysięcy 00/100) złotych tytułem opłaty od pozwu.

IC 33/14

UZASADNIENIE

Powód T. W. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) Zakładu (...) w W. na swoją rzecz kwoty 100.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 29.11.2013 r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia powołując za podstawę prawną art 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. Ponadto wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 7 200 zł. W uzasadnieniu powód twierdził, że w wyniku wypadku drogowego w dniu 12.01.2005 t. kierowca, który nie zachował należytej ostrożności potracił prawidłowo idącą poboczem żonę powoda I. W., która na skutek odniesionych obrażeń poniosła śmierć. Wyrokiem Sądu Rejonowego sprawca został skazany na karę dwóch lat pozbawienia wolności, z warunkowym zawieszeniem kary na okres lat pięciu. Posiadacz pojazdu, którym kierował sprawca zdarzenia, w dacie wypadku korzystał z ochrony ubezpieczeniowej w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów

mechanicznych, na podstawie umowy ubezpieczenia zawartej ze stroną pozwaną. Powód utracił najbliższą osobę, która znał od wielu lat i nie potrafił do dzisiaj pogodzić się z utratą żony. W związku z zaistniałym zdarzeniem pozwany za pośrednictwem (...) Centrum (...) wystąpił do ubezpieczyciela o wypłatę na jego rzecz kwoty 100.000 zł tytułem zadośćuczynienia. (...) SA. w W. odmówił wypłaty żądanej kwoty.

Powód M. W. wniósł w pozwie o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 100.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 29.11.2013 r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia, a ponadto, zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 7.200 zł. Dla powoda I. W. była matką. Od najmłodszych lat to jej powód zwierzał się ze wszystkich swoich problemów, opowiadał o ważnych wydarzeniach, Codziennie czekał na jej powrót z pracy, spędzał z nią swój czas wolny. Powód nigdy nie zapomni dnia, w którym dowiedział się o śmierci mamy: „Czas zatrzymał się w miejscu. Cisza była nie do zniesienia. Nie wiem, co wtedy myślałem. To było nierealne. Cisza była nie do zniesienia.” Od chwili zdarzenia skończyło się jego dzieciństwo i beztrudna młodość. Jego życie zostało naznaczone ogromnym cierpieniem i poczuciem bezsilności.

Po wypadku powód stał się osobą bardzo poważną, musiał w wieku zaledwie 15 lat nauczyć się samodzielności, odpowiedzialności za siebie i najbliższych,

M. W. zdaje sobie sprawę, że strata mamy wpływa na jego życie i decyzje do dnia dzisiejszego. Nigdy nie pogodził się z tą stratą. Codziennie ją wspomina, zastanawia się, czy byłaby z niego dumna, co zrobiłaby w danej sytuacji, czy poparłaby jego życiowe wybory. Dom rodzinny po śmierci I. W. stał się pusty, cichy, brak w nim ważnego ogniw, który spajał całą rodzinę. W związku z zaistniałym zdarzeniem powód za pośrednictwem (...) Centrum (...) wystąpił do ubezpieczyciela o wypłatę na jego rzecz kwoty 130.000 zł tytułem zadośćuczynienia.

Pozwany (...) SA. w W. w związku ze śmiercią I. W. w wyniku wypadku komunikacyjnego z dnia 12.01.2005r., uznał, iż brak jest podstawy prawnej oraz podstawy faktycznej do uznania żądania zgłoszonego w piśmie z dnia 30.10.2013r. przez M. W.. jednocześnie przyznał i wypłacił powodowi kwotę 10.000,00 zł jako stosowne odszkodowanie za utratę matki oraz 4.015zł. pokrycia innych udokumentowanych kosztów.

Pozwany (...) SA. W W. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa twierdząc w uzasadnieniu, że w stanie prawnym obowiązującym w dacie śmierci I. W. brak było podstaw do dochodzenia od pozwanego roszczenia objętego żądaniem pozwu. Pozwany podniósł, że kwestię zakresu odpowiedzialności pozwanego, jako ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu reguluje w sposób samodzielny i wyczerpujący art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22.05.2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. Nr 124, poz. 1152 z późn. zm.). Zdaniem pozwanego treść przywołanego przepisu jednoznacznie stanowi, iż z obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są zobowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój i zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Katalog następstw szkód wyrządzonych w związku z ruchem pojazdu mechanicznego jest katalogiem zamkniętym. Wskazany powyżej przepis, jako lex specjału wobec art. 23 k.c, konkretyzuje, naruszenie, jakich j dóbr osobistych podlega kompensacie w ramach umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych i zawęża je do zdrowia i życia. Przepis ten nie może być interpretowany rozszerzające Pozwany, jako ubezpieczyciel odpowiedzialności

cywilnej sprawcy szkody nie jest zobowiązany do kompensowania wszystkich następstw czynu posiadacza pojazdu lub kierującego, co nie wyklucza kierowania takich roszczeń wobec sprawcy szkody. Ostatecznie powód stwierdził, że nie ma uzasadnionych podstaw prawnych do kierowania wobec pozwanego ubezpieczyciela roszczeń z tytułu naruszenia u powoda dóbr osobistych, jeżeli tym naruszonym dobrem jest przerwanie szczególnej więzi uczuciowej, jakie łączyły członków najbliższej rodziny oraz prawo każdego człowieka do życia w rodzinie. Jednocześnie przyznał i wypłacił powodowi kwotę 10.000,00 zł, jako stosowne odszkodowanie za utratę matki oraz 4.015zł. pokrycia innych

udokumentowanych kosztów. Zdaniem pozwanego wypłacona przez pozwanego kwota rekompensuje uzasadnione roszczenia powoda z niniejszego pozwu.

Sąd ustalił co następuje:

Nie budzi wątpliwości, że w dniu 12.01.2005 r. w miejscowości T. doszło do wypadku drogowego w ten sposób, że kierujący samochodem marki S. (...) o nr rej. (...) E. U., nie zachował szczególnej ostrożności, jechał z nadmierną prędkością w wyniku, czego na łuku drogi zjechał z jezdni i potracił prawidłowo idącą poboczem I. W., która na skutek odniesionych obrażeń poniosła śmierć. Bezsporne jest, że wyrokiem Sądu Rejonowego w Bydgoszczy III Wydział Karny z dnia 24 stycznia 2006 r., sygn. akt III K 309/05 sprawca został skazany na karę dwóch lat pozbawienia wolności, z warunkowym zawieszeniem kary na okres lat pięciu.

Dowód: wyrok Sądu Rejonowego w Bydgoszczy III Wydział Karny ^ dnia 24.01.2006 r., sygn. akt III K 309/OS (k44v-45).

Posiadacz pojazdu, którym kierował sprawca zdarzenia, w dacie wypadku korzystał z ochrony ubezpieczeniowej w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, na podstawie umowy ubezpieczenia zawartej ze stroną pozwaną.

(...) S.A. pismem z dnia 30 października 2013 r. zgłosiło stronie pozwanej roszczenie w kwocie 100.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia na rzecz męża zmarłej T. W. oraz w kwocie 130,000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dób osobistych w związku ze śmiercią mamy na rzecz M. W..

Pozwany decyzją z dnia 28 listopada 2013 r. odmówił wypłaty na rzecz powodów żądanych kwot z tytułu zadośćuczynienia uzasadniając to brakiem podstawy prawnej dla zgłoszonego roszczenia

Natomiast wypłacił powodowi M. W. kwotę 10.000,00zł, jako stosowne odszkodowanie za utratę matki oraz 4.015zł. tytułem pokrycia innych udokumentowanych kosztów,

Dowód: pismo Europejskiego- Centrum (...) ^ A. ^ dnia 30.10.2013 r., (k.37); zeznania powodów (k.77)

Wypadek i śmierć ukochanej matki i zony powodów wywarła ogromny wpływ na funkcjonowanie rodziny. W domu zapanowała cisza, każdy z członków rodziny zamknął się w sobie. Powodowie zostali pozbawieni na zawsze możliwości wsparcia w życiu codziennym ze strony matki i żony. Do chwili obecnej nie mogą pogodzić się z jej tragiczną śmiercią, wspominają ją przy każdej okazji, kultywują pamięć po zmarłej odwiedzając jej grób.

Jej nagła śmierć wywołała u powodów silną reakcję żaloby jednak nie doprowadziła ona do takich zmian w ich życiu, które doprowadziłyby do dezorganizacji ich życia. Niewątpliwie M. W. syn zmarłej stał się wycofany, unikał kontaktu z rówieśnikami, nie uczestniczył w spotkaniach towarzyskich, Zmieniła się również jego osobowość, poglądy i podejście do życia. Mama była dla niego autorytetem najważniejszą osobą w życiu. Powód cenił w niej nie tylko ogromną miłość, jaką go darzyła, ale również mądrość życiową, bezpieczeństwo, jakie mu dawała. Brak mu jej ciepła i dobrego słowa.

dowód: zeznania świadka A. Z. (k.77), zeznania powodów (k.77);

Sąd przyznał walor wiarygodności zeznaniom powodów, albowiem były one logiczne, konsekwentne i nie budziły wątpliwości Sądu. Opisany przez powodów ich stan psychiczny związany z tragiczną utratą osoby bliskiej w pełni pokrywa się z dokumentami zgromadzonymi w aktach sprawy. Sąd uznał za wiarygodne dowody z dokumentów zebrane w sprawie, albowiem zostały sporządzone we właściwej formie, przewidzianej dla tego typu dokumentów. Były przejrzyste i jasne. Ich autentyczność nie budziła wątpliwości Sądu.

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu żądanie powodów zasądzenia zadośćuczynienia jest zasadne i słuszne, jednakże w oparciu o treść art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c.

Na wstępie należy zaznaczyć, iż nie jest możliwe przyznanie zadośćuczynienia za doznaną krzywdę na podstawie art. 446 § 4 k.c., gdyż śmierć osoby bliskiej miała miejsce przed wejściem w życie niniejszego przepisu, który zaczął obowiązywać od 3 sierpnia 2008r. Nadto ustawa z dnia 30 maja 2008r. o zmianie ustawy ' kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr II6, poz. 73) wprowadzająca powyższy przepis nie stanowi odesłania do zdarzeń powstałych przed wejściem w życie dodanego przepisu.

Jednakże Sąd nie przychylił się do stanowiska strony pozwanej, iż w niniejszej sprawie brak jest podstaw prawnych do uznania żądania roszczeń powodów, gdyż zdarzenie miało miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008r. Należy mieć, bowiem na uwadze, iż śmierć I. W. naruszyła dobra osobiste powodów, jaką jest więź emocjonalna między członkami rodziny, Sąd podzielił stanowisko składu orzekającego Sądu Apelacyjnego w Gdańsku wyrażone w wyroku z dnia 14 grudnia 2007r., I ACa 1137/07, iż spowodowanie śmierci osoby bliskiej/ przez osobę trzecią stanowi naruszenie dobra osobistego najbliższych członków rodziny zmarłego w postaci prawa do Życia w pełnej rodzinie. Sąd apelacyjny podkreślił, iż więź między rodzicami a dziećmi jest jedną z silniejszych więzi międzyludzkich i rozerwanie więzi poprzez spowodowanie śmierci stanowi naruszenie dóbr osobistych. Również Sąd Najwyższy w swych najnowszych orzeczeniach jednoznacznie stanął na stanowisku, iż „spowodowanie śmierci osoby bliskiej przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 116, poz. 731) mogło stanowić naruszenie dóbr osobistych najbliższych członków rodziny zmarłego i uzasadniać przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c." (wyrok Sądu najwyższego z dnia 14 stycznia 2010r. IV CSK 307/09, OSNC-ZD 2010/3/91). Podobnie orzekł Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 22 października 2010r. III C2P 76/10 (Biul. SN 2010/10/11), iż „najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 r." i na takim samym stanowisku stanął w uchwale z dnia 13 lipca 2011r. III CZP 32/11, Biul. SN 2011/7/9.

Sąd podzielił pogląd Sądu Najwyższego zaprezentowany w powyższych orzeczeniach, iż katalog dóbr osobistych, do którego odwołuje się art. 23 k.c., ma charakter otwarty i przepis ten wymienia dobra osobiste człowieka pozostające pod ochroną prawa cywilnego w

sposób przykładowy, uwzględniając te dobra, które w praktyce mogą być najczęściej przedmiotem naruszeń, jednakże przedmiot ochrony oparty na podstawie art. 23 i 24 k.c. jest znacznie szerszy. Należy uznać, że ochronie podlegają wszelkie dobra osobiste rozumiane, jako wartości niematerialne związane z istnieniem i funkcjonowaniem podmiotów prawa cywilnego, które w życiu społecznym uznaje się za doniosłe i zasługujące z tego względu na ochronę. W judykaturze uznano, że do katalogu dóbr osobistych niewymienionych wprost w art. 23 k.c. należy np. pamięć o osobie zmarłej, prawo do intymności i prywatności życia, prawo do planowania rodziny lub płéć człowieka. Zdaniem Sądu nie ulega również wątpliwości, że rodzina, jako związek najbliższych osób, które łączy szczególna więź wynikająca najczęściej z pokrewieństwa i zawarcia małżeństwa, podlega ochronie prawa. Dobro rodziny jest nie tylko wartością powszechnie akceptowaną społecznie, ale także uznaną za dobro podlegające ochronie konstytucyjnej. Wiéź rodzinna odgrywa doniosłą rolę, zapewniając członkom rodziny m.in. poczucie stabilności, wzajemne wsparcie obejmujące sferę materialną i niematerialną oraz gwarantuje wzajemną pomoc w wychowaniu dzieci i zapewnieniu im możliwości kształcenia. Należy, zatem przyjąć, że prawo do życia rodzinnego i utrzymania tego rodzaju więzi stanowi dobro osobiste członków rodziny i podlega ochronie na podstawie art. 23 i 24 k.c. Ponadto Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 13 lipca 2011r. III CZP 32/11 podkreślił, iż „ten sam czyn niedozwolony może wyrządzać krzywdę różnym osobom. Źródłem krzywdy jest, zatem czyn niedozwolony, którego następstwem jest śmierć. Krzywdą wyrządzoną zmarłemu jest utrata życia, dla osób mu bliskich zaś jest to naruszenie dobra osobistego poprzez zerwanie więzi emocjonalnej, szczególnie bliskiej w relacjach rodzinnych. Również, zatem osoba dochodząca ochrony na podstawie art. 448 k.c. może być poszkodowana bezpośrednio i dochodzić naprawienia własnej krzywdy, doznanej poprzez naruszenie jej własnego dobra osobistego".

Zdaniem Sądu w niniejszej sprawie śmierć osoby bliskiej powodów spowodowała naruszenie dobra osobistego męża oraz syna, gdyż zerwana więź emocjonalna spowodowała u nich ból, cierpienie i poczucie krzywdy. Pomimo, iż od wypadku upłynęło już przeszło dziewięć lat powodowie w dalszym ciągu nie mogą pogodzić się ze stratą. Powodowie ciągle powracają i przypominają sobie zmarłą.

Powodowie w wyniku zdarzenia z dnia 12 stycznia 2005r. doznali niewątpliwie wielkiego bólu, krzywdy i poczucia niesprawiedliwości, dlatego też zasadne jest zasądzenie zadośćuczynienia w żądanej kwocie po 100 000 zł, dla każdego z nich. Zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę jest tylko pewnym surogatem, bo nie da się inaczej tej krzywdy naprawić.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art 481 § "1 i 2 k.c. określając termin początków)' odsetek od dnia 29 listopada 2013r.

Ponadto Sąd na podstawie art 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. 2010 Nr 90 poz. 594) w pkt 5 wyroku nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Okręgowego w Bydgoszczy kwotę 10.000 zł tytułem kosztów sądowych.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. jak w punkcie 2 i 4 albowiem kwestia reprezentacji kilku powodów przez jednego pełnomocnika została jednolicie rozstrzygnięta w orzecznictwie. Sąd Okręgowy podziela pogląd wyrażony w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 12 lipca 1980 r. (II CZ 79/80), zgodnie, z którym „okoliczności, że w tej samej sprawie występują trzej powodowie, którzy ponieśli szkody w tym samym wypadku, mimo że wystawili odrębne pełnomocnictwa, nie uzasadnia zasądzenia na rzecz każdego z powodów oddzielnie kosztów zastępstwa adwokackiego”.